

International Holocaust Remembrance Alliance

Document al Grupului de Lucru Educațional: **Predarea materiilor despre Holocaust în absența supraviețuitorilor ¹**

Mărturiile supraviețuitorilor sunt, în multe țări, o parte integrantă a educației privind Holocaustul încă de la începutul său. Aceștia au fost și continuă să fie purtători de mărturie în foruri educaționale, atât formale, cât și educaționale, în clase, muzee și în vizitele grupurilor de elevi la sit-urile memoriale.

Dar necesitatea de a preda despre Holocaust în absența supraviețuitorilor și în absența altor martori direcți, care să viziteze clasele de elevi și să discute cu aceștia, a devenit o realitate în educațională în multe state, dacă nu în toate. Realitățile demografice sunt acelea că, în prezent, cei mai tineri dintre supraviețuitori au vârste de circa 70 sau 80 de ani și mulți dintre aceștia, dacă nu majoritatea, au fost ascunși și nu își amintesc despre lagărele de concentrare sau mișcările de rezistență. Aceleași realități demografice se aplică și pentru „dreptii între popoare” și „eliberatori”. Prin urmare, un alt mecanism didactic trebuie substituit, acesta urmând să aproximeze cât mai precis posibil experiența ascultării mărturiei personale a unui supraviețuitor. Din fericire, există colecții bogate de istorie orală ce sunt disponibile pentru utilizarea la clasă în totalitate sau parțial. Institutul USC Shoah Foundation pentru Istorie Vizuală și Educație, precum și alte instituții dețin asemenea surse și le pot face disponibile.

Desigur, mărturiile supraviețuitorilor constituie doar un aspect al învățământului despre Holocaust. Cunoștințele istorice provin dintr-o varietate de surse, iar mărturiile supraviețuitorilor sunt doar una dintre componentele acestora.

Institutul USC Shoah Foundation pentru Istorie Vizuală și Educație susține că, atunci când sunt utilizate în mod corect, asemenea mărturii pot:

¹ Acest raport are un scop strict informativ. Declarații privind faptele au fost obținute din partea experților. IHRA nu își asumă răspunderea pentru caracterul complet și pentru acuratețea informațiilor din acest raport. Nici prezentul raport și nicio opinie exprimată în cuprinsul său nu pot fi considerate ca fiind poziții oficiale ale IHRA și ale statelor membre.

- Oferi istoriei o față umană;
- Ajuta elevii să învețe istorie dintr-o perspectivă individuală;
- Ajuta elevii să aprecieze invaliditatea stereotipurilor, prejudecăților și/sau generalizărilor;
- Ajuta elevii să depășească prejudecățile pe care le au despre perioadă/tema de studiu și evenimentele/persoanele implicate în acestea;
- Ajuta elevii să identifice diverse tipuri de informații disponibile în sursele primare;
- Sensibiliza elevii la distincția dintre fapte și opinii, între informația esențială și cea neesențială;
- Ajuta elevii să înțeleagă în mod eficient istoria;
- Ajuta elevii să înțeleagă consecințele pe termen lung a persecuției și traumei extreme;
- Prezenta elevilor noi și variate perspective, teme, evenimente sau concepte despre un eveniment/perioadă istorică.

Astfel de mărturii, desigur, trebuie integrate în programă și plasate în contextul istoric susținut prin documentație adecvată. Studenții trebuie familiarizați cu contextul înainte de a vizualiza mărturiile și trebuie să aibă posibilitatea de a reflecta asupra acestora ulterior.

Maria Ecker, responsabil al proiectului „Das Vermaechtnis” (Moștenirea) din Austria are o serie de sugestii importante pentru utilizarea mărturiilor supraviețuitorilor, aplicabile mărturiilor video:

- Folosiți unicitatea sursei – Dacă utilizarea mărturiei este limitată la a asculta ceea ce povestește supraviețuitorul, atunci probabil calitatea cea mai interesantă a unor asemenea interviuri este neglijată. Dacă elevii sunt încurajați să privească și să asculte cu atenție, să observe modul în care cineva își povestește experiența (expresii faciale, gestică, discurs, tonalitate...), aceștia pot dobândi experiențe valoroase.
- Luați în considerare geneza sursei – Majoritatea testimonialelor supraviețuitorilor au fost înregistrate în anii 1990. La acel moment, supraviețuitorii erau în vârstă și vorbeau despre experiențe care avuseseră loc cu decade înainte. De asemenea, testimonialul este mereu rezultatul unui proces de comunicare: cel ce ia interviu influențează în mod considerabil rezultatul prin întrebările lui/ei și prin reacții verbale și non-verbale. Spațiul de interviu influențează, de asemenea, atmosfera și mersul interviului.
- Acoperiți întreaga poveste a vieții martorului – Datorită restricțiilor temporale, acest lucru nu este, de obicei, posibil. Elevii pot și trebuie să învețe mai mult despre viețile supraviețuitorilor.

*Educatorii trebuie să selecteze segmentele potrivit pentru vizionare. Elevii trebuie încurajați să vizioneze singuri alte testimoniale.

Surse de unde se pot descărca mărturii audio – vizuale:

- USC Shoah Foundation Institute for Visual History and Education
<http://college.usc.edu/vhi/>

Acest site are testimoniale în mai multe limbi și acestea pot fi descărcate:

<http://college.usc.edu/vhi/croatian>

- Buenos Aires Shoah Museum
www.museodelholocausto.org
- HOLOCAUSTUL
www.ideo.ro/holocaust
- Mauthausen Memorial
www.mauthausen-memorial.at/index_open.php

Modele de website-uri pentru cele mai bune practici:

- Austria

erinnern.at (National Socialism and the Holocaust: Memory and Present)

www.erinnern.at
- Israel

Yad Vashem International School for Holocaust Studies

www.yadvashem.org
- Romania

HOLOCAUSTUL

www.ideo.ro/holocaust

